

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Unia Europejska a bezpieczeństwo euroatlantyckie
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	The European Union and Euro-Atlantic security
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo narodowe
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o polityce i administracji/nauki o bezpieczeństwie
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Prof. dr hab. Andrzej Podraza
---	-------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			3
konwersatorium	30	I	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1- zainteresowanie przedmiotem. W2 - ogólna wiedza na temat Unii Europejskiej i stosunków transatlantyckich.
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – Głównym celem jest teoretyczna i empiryczna analiza transatlantyckich stosunków bezpieczeństwa po zakończeniu zimnej wojny.
C2 – Określenie roli Unii Europejskiej jako partnera Stanów Zjednoczonych i europejskiego filaru w ramach NATO.
C3 – Ukazanie problemu niezależnej roli Unii Europejskiej w kształtowaniu bezpieczeństwa międzynarodowego.
C4 – Refleksja nad możliwościami transatlantyckiego porozumienia między Stanami Zjednoczonymi a europejskimi sojusznikami w ramach NATO.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Absolwent rozumie istotę oraz uwarunkowania bezpieczeństwa państwa zarówno w skali lokalnej, ogólnopaństwowej, jak i międzynarodowej.	K_W02
W_02	Absolwent posiada wiedzę nt. funkcjonowania systemu bezpieczeństwa państwa.	K_W04
W_03	Absolwent posiada podstawową wiedzę nt. bezpieczeństwa, globalnego, systemów bezpieczeństwa wybranych państw, a także bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego Unii Europejskiej.	K_W05
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Absolwent potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną dot. bezpieczeństwa narodowego oraz powiązanych z nim dziedzin wiedzy do analizowania i wyjaśniania kwestii szczegółowych odnoszących się do bezpieczeństwa państwa, ochrony porządku prawnego, integralności terytorialnej państwa oraz ochrony jego interesów ekonomicznych.	K_U01, K_U02
U_02	Absolwent potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną związaną z naukami o bezpieczeństwie do analizowania zachowań ludzi i społeczeństwa, diagnozowania oraz prognozowania sytuacji mających wpływ na bezpieczeństwo narodowe, a także budować strategię działań dotyczących bezpieczeństwa narodowego w różnych obszarach życia państwa.	K_U03, K_U04
U_03	Absolwent posiada umiejętność przygotowywania wystąpień ustnych i prac pisemnych w języku polskim oraz w języku obcym dot. bezpieczeństwa narodowego z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz różnorodnych źródeł.	K_U05, K_U06, K_U08, K_U09

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

- 1. Unia Europejska – powstanie i rozwój; wyzwania i problemy procesu integracji europejskiej**
- 2. Teorie stosunków międzynarodowych wobec procesu integracji europejskiej i bezpieczeństwa euroatlantyckiego**
- Zagadnienia:**
- podstawowe pojęcia i tezy realizmu
 - przyczyny konfliktu
 - historyczny rozwój realizmu
 - współczesne nurty realizmu
 - adekwatność realizmu do wyjaśnienia współczesnych stosunków międzynarodowych, w tym relacji transatlantyckich
 - podstawowe pojęcia i tezy liberalizmu
 - warunki pokoju
 - historyczny rozwój liberalizmu
 - współczesne nurty liberalizmu

- adekwatność liberalizmu do wyjaśnienia współczesnych stosunków międzynarodowych, w tym relacji transatlantyckich

3. Bezpieczeństwo międzynarodowe w okresie pozimnowojennym

Zagadnienia:

- istota bezpieczeństwa międzynarodowego
- redefinicja pojęcia bezpieczeństwa międzynarodowego
- „dylemat bezpieczeństwa”
- możliwości współpracy między państwami
- alternatywne koncepcje bezpieczeństwa
- transformacja bezpieczeństwa w okresie pozimnowojennym (gł. tendencje, rola podstawowych aktorów, nowe wyzwania i zagrożenia)

4. Transformacja NATO po zakończeniu zimnej wojny

Zagadnienia:

- pojęcie sojuszu
- teorie trwania i rozpadu sojuszu
- transformacja NATO po zakończeniu zimnej wojny
- polska polityka bezpieczeństwa a szczyt NATO w Warszawie w lipcu 2016 r.
- wpływ państw quadu na funkcjonowanie NATO
- relacje NATO z Rosją w kontekście konfliktu na Ukrainie

5. Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej z uwzględnieniem Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony

Zagadnienia:

- UE jako aktor na arenie międzynarodowej
- stosunki zewnętrzne UE: relacje gospodarcze, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa (w tym Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony), polityka rozwoju
- powstanie i rozwój WPBiO (dawniej EPBiO)
- problemy decyzyjne w zakresie aktywności międzynarodowej UE
- główne problemy aktywności międzynarodowej UE

6. Globalna strategia UE w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

Zagadnienia:

- główne postanowienia Europejskiej strategii bezpieczeństwa z 2003 r.
- główne postanowienia Europejskiej Strategii Globalnej Unii Europejskiej
- Europejska Strategia Globalna Unii Europejskiej a współpraca z NATO

7. Unia Europejska wobec kryzysów i wyzwań w sąsiedztwie

Zagadnienia:

- polityka wschodnia Unii Europejskiej
- Unia Europejska wobec konfliktu w Syrii i problemu uchodźców

8. Pozycja międzynarodowa Stanów Zjednoczonych po zakończeniu zimnej wojny a relacje z Unią Europejską i jej państwami członkowskimi

Zagadnienia:

- transformacja porządku międzynarodowego po zakończeniu zimnej wojny (gł. tendencje)
- USA po zakończeniu zimnej wojny: kryzys jedyne supermocarstwa?
- przemiany koncepcji bezpieczeństwa USA po zakończeniu zimnej wojny – gł. czynniki
- multilateralizm a unilateralizm w polityce USA
- doktryna Busha
- prezydent Donald Trump i zawirowania relacji transatlantyckich

8. Unia Europejska wobec nowych wyzwań i zagrożeń bezpieczeństwa

Zagadnienia:

- pojęcie bezpieczeństwa energetycznego
- pojęcie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni
- współczesny terroryzm

9. Polska w Unii Europejskiej i NATO a relacje ze Stanami Zjednoczonymi – debata

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Dyskusja	Zaliczenie	Protokół
W_02	Praca z tekstem	Zaliczenie	Protokół
W_03	Studium przypadku	Zaliczenie	Protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Zaliczenie	Protokół
U_02	Dyskusja	Zaliczenie	Protokół
U_03	Odgrywanie ról	Zaliczenie	Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi

(1) Praca pisemna – esej o długości 5-7 stron - na dany temat przy wykorzystaniu zalecanej, ale również innych źródeł. Pracę w wersji elektronicznej należy przesłać w styczniu 2021 r. na adres mailowy: andrzej.podraza@kul.pl. Wymogi techniczne: Times New Roman 12, interlinia 1.5, przypisy i bibliografia.

(2) Dyskusja na każdy temat będzie odbywała się w terminach określonych przy tematach i przy wykorzystaniu zalecanej literatury. Każdy student ma obowiązek zapoznania się z literaturą.

(3) Zaliczenie będzie się odbywało się w formie rozmowy z uwzględnieniem zalecanej literatury. Zaliczenie odbędzie się na platformie Microsoft Teams.

(4) Końcowa ocena będzie uwzględniała następujące elementy:

- udział w dyskusji;
- esej;
- rozmowa podczas zaliczenia na podstawie literatury;
- obecność na zajęciach (w przypadku studentów posiadających ITS obecność na poziomie 50%).

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30 – na platformie Microsoft Teams
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa

Dokumenty Unii Europejskiej:

Bezpieczna Europa w lepszym świecie. Europejska Strategia Bezpieczeństwa, 2003, <https://www.consilium.europa.eu/media/30814/qc7809568plc.pdf>.

Wspólna wizja, wspólne działanie: Silniejsza Europa Globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, 2016, http://www.eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_pl.pdf.

Literatura:

M. Pietraś, K. A. Wojtaszczyk (red.), *Polska w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego*, Aspra, Warszawa 2016 – dostępny na ibuk.pl w e-kul.

E. Lis, Rola UE i NATO w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego, „*Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin – Polonia*”, 2016, vol. LXIII, nr 1, s. 119-151, http://dlibra.umcs.lublin.pl/Content/26681/czas4058_63_1_2016_7.pdf.

J. Węc, *Dynamika wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony po wejściu w życie traktatu lizbońskiego*, w: J. Zając, A. Włodkowska-Bagan, M. Kaczmarek (red.), *Bezpieczeństwo międzynarodowe Polska–Europa–Świat. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Ryszardowi Ziębie z okazji czterdziestolecia pracy naukowej*, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2015, s. 427-444, <https://wnpism.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2019/08/Bezpieczenstwo-miedzynarodowe.pdf>.

R. Zięba, S. Bieleń, J. Zając, *Teorie i podejścia badawcze w nauce o stosunkach międzynarodowych*, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2015, s. 13-85, <https://wnpism.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2019/08/Teorie-i-podejscia.pdf>.

Poniższe teksty dostępne pod adresem - <https://kul.academia.edu/AndrzejPodraza>:

A. Podraza, *Cyberterroryzm jako wzrastające zagrożenie dla bezpieczeństwa międzynarodowego w XXI wieku*, w: A. Podraza, P. Potakowski, K. Wiak (red.), *Cyberterroryzm zagrożeniem XXI wieku: perspektywa politologiczna i prawna*, Difin, Warszawa 2013, s. 21-43.

A. Podraza, *Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (EPBiO): Unia Europejska w poszukiwaniu tożsamości na arenie międzynarodowej*, w: G. Michałowska (red.), *Integracja europejska – instytucje – polityka – prawo. Księga pamiątkowa dla uczczenia 65-lecia Profesora Stanisława Parzymiesa*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2003, s. 365-382.

A. Podraza, *Ewolucja zagrożeń i wyzwań bezpieczeństwa międzynarodowego w okresie pozimnowojennym*, w: K. Budzowski (red.), *Międzynarodowe wyzwania bezpieczeństwa*, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Kraków 2010, s. 7-19.

A. Podraza, *Instytucjonalne dylematy transatlantyckich stosunków bezpieczeństwa: Unia*

Europejska partnerem Stanów Zjednoczonych czy prymat NATO?, „Rocznik Integracji Europejskiej”, 2017, s. 9-25.

A. Podraza, *Koncepcje Unii Europejskiej jako aktora na arenie międzynarodowej a rozwój aktywności w zakresie polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony*, Roczniki Nauk Społecznych, 2016, nr 3, s. 85-114.

A. Podraza, *Problemy i zagrożenia a rozwój koncepcji bezpieczeństwa energetycznego*, w: J. Gryz, A. Podraza, M. Ruszel (red.), *Bezpieczeństwo energetyczne. Koncepcje, wyzwania, interesy*, PWN, Warszawa 2018, s. 46-68.

A. Podraza, *Promocja demokracji a bezpieczeństwo europejskie: skuteczność i dylematy polityki wschodniej Unii Europejskiej w XXI w.*, „Politeja. Pismo Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego”, tom 41, 2016, s. 161-180.

A. Podraza, *Przemiany Unii Europejskiej w XXI wieku: w kierunku redefinicji modelu integracji europejskiej*, w: E. Haliżak, M. Pietraś, *Poziomy analizy stosunków międzynarodowych*, Warszawa 2013, s. 411-428

A. Podraza, *Unia Europejska jako podmiot geopolityczny czy humanitarny? Na przykładzie reakcji wobec wojny w Syrii i problemu uchodźców*, w: T. Kubin, M. Stolarczyk (red.), *Kryzysy w Unii Europejskiej w drugiej dekadzie XXI wieku. Uwarunkowania – przebieg – implikacje*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2018, s. 249- 276.

Literatura uzupełniająca

Literatura z zakresu integracji europejskiej i relacji transatlantyckich + witryna internetowa Unii Europejskiej europa.eu